

«LA SOCIOLINGUISTIQUE CATALANE EXISTE PEUT-ÊTRE ENCORE
(si elle a jamais existé)... mais je ne l'ai pas rencontrée»

Domènec BERNARDÓ

Fer un article per a explicar per què no es farà aquest mateix article és un repte que he volgut rellevar. Estraferent —en V. O.— els lingüistes parisencs que acabaven de descobrir amb quasi bé un decenni de retard la sociolingüística, he intentat —de manera provocativa, considerant el paper central de la implicació dins els meus plantejaments teòrics— crear així una relació d'exterioritat, per a distanciar-me del que podia ésser només un fantasma personal, el somni de la concretització d'una potencialitat històrica que no s'hauria realitzat per raons que queden encara malauradament per descobrir.

Quan vaig tenir la idea d'un volum d'homenatge, no era per a conformar-me a una tradició acadèmica, celebrant l'esdeveniment emblemàtic de la recepció del professor Badia i Margarit com a primer doctor *honoris causa* de la Universitat de Perpinyà restaurada, sinó que m'havia semblat que podia ésser una oportunitat excepcional de forçar tots els que es reconeixen sota el rètol «Sociolingüística Catalana» per a tirar endavant un treball col·lectiu de reflexió teòrica que havien descartat (per raons que s'haurien d'analitzar de manera més detallada —podria ser encara un altre tema per a aquest volum). Quin homenatge més valuós que donar a l'home que va saber establir un pont entre les generacions arreu de les terres catalanes, veure amb lucidesa els canvis en curs i prendre el risc d'invertir la seva reputació per a apadrinar (en sentit fort i propi de la paraula —i no pas patrocinar com ho faria qualsevol catedràtic) i protegir el paradigma emergent, una prova de maduresa que justificaria tots els esforços i tots els sacrificis. El per què no s'ha produït aquesta reflexió constitueix en si mateix un objecte d'anàlisi (un altre més a inscriure a l'índex del nostre volum virtual) a condició, però, d'introduir una ruptura —temporal o epistemològica— dins el pensament actual dels sociolingüistes o ex-sociolingüistes catalans.

Sembla —al meu parer— que, contràriament a tots els que plantegen el problema d'aquesta manera, la sociolingüística catalana no sigui pas —o no sigui més que— el conjunt dels «estudis de sociologia del llenguatge als Països Catalans» o bé de la «recerca sociolingüística a Catalunya». Encara calia saber el que era de veritat —i no ha estat fet (completeu l'índex, si us plau).

Ja puc anticipar les crítiques: coqueteria d'intel·lectual que envelleix, aculturació de «*coupeur de cheveux en quatre*» o «*pirouette*» (especialitats ben franceses) del qui va ésser incapaç de dur a terme aquest mateix projecte (d'acord, però amb retrets recíprocs), deriva araciliana (encara que consideraria aquesta última crítica com un compliment i un homenatge indirecte al pare que, com tots els pares, s'ha hagut de matar sense, malauradament, aconseguir igualment l'edat adulta).

No tindrè la pretensió d'aportar respostes —almenys per ara. Si aquest text en forma de buit despertava vel·leitats d'actuació, hauria assolit la seva fita. A menys que —signe del temps— el seu objecte sigui tan virtual com el volum del qual acabem de completar idealment l'índex.